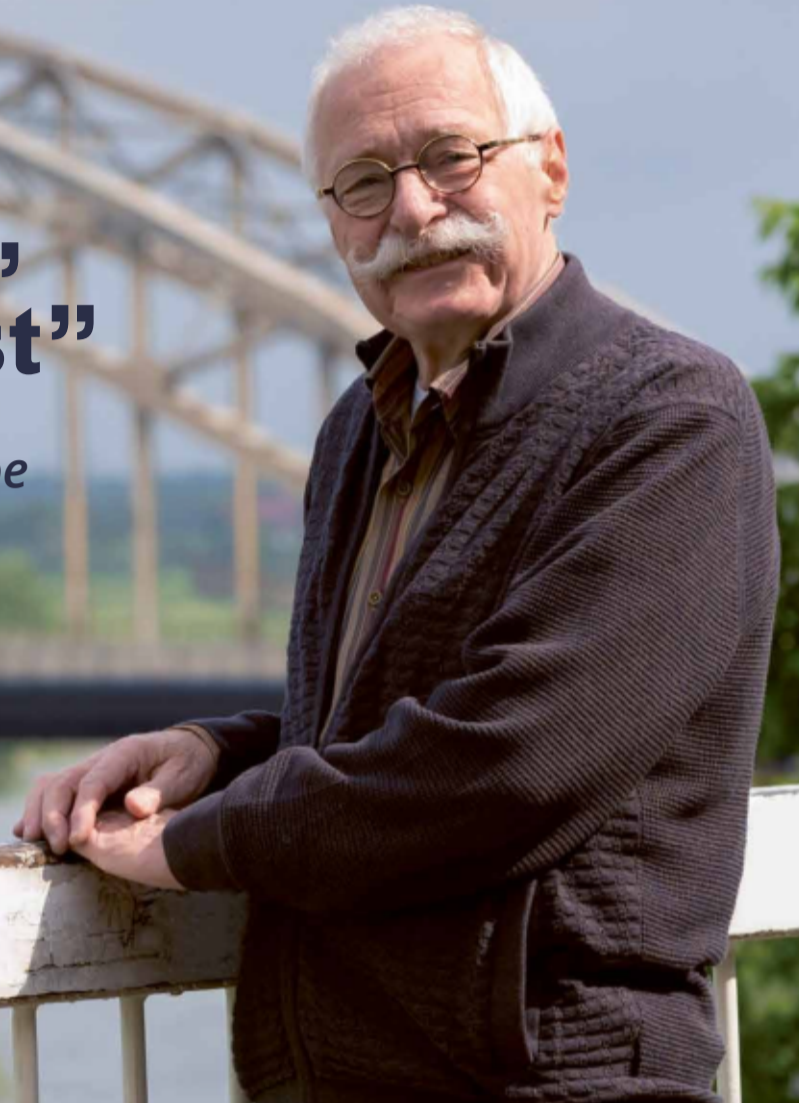

“Gezamenlijk verleden, gezamenlijke toekomst”

Willem Jan van Munster licht het bestuursbeleid toe

Kijken naar de rendementen van PFI

Oud-collega Paul Hof kijkt terug

Voorwoord

Het nieuwe jaar...?

Het is bijna vier maanden geleden dat we het nieuwe jaar hebben ingeluid als ik dit schrijf. 2020 wilden we heel snel vergeten en we verwachtten dat 2021 veel beter zou worden. Is dat uitgekomen?

We zitten al maanden met een avondklok, we mogen nog steeds maar één persoon ontvangen. Maar je ziet ook dat steeds meer mensen moeite hebben met de gedragsregels rond corona. Onder maatschappelijke druk zou de avondklok mogelijk eind april al opgeheven worden, de terrassen zouden zelfs weer open gaan, dit terwijl de besmettingscijfers nog steeds hoog zijn. Maar we zouden “de piek” inmiddels bereikt hebben, reden voor versoepeling.

Als dit magazine uitkomt weet u of die voorspellingen zijn uitgekomen. En 1 juli zou iedereen minstens eenmaal geprikt moeten

zijn en dat is toch dé uitweg uit deze pandemie. Als er geen nieuwe virusvarianten zijn ontstaan en de vaccins op tijd geleverd zijn, kan het nieuwe jaar echt beginnen. Weliswaar een half jaar later dan gepland, maar toch.

We hebben dan nog zes maanden om wat moois van 2021 te maken. Misschien kunnen we zelfs wel weer met vakantie en kunnen de fysieke bijeenkomsten van VO-ING weer van start gaan!

Onze activiteitenteams staan te popelen om onze leden weer te verrassen met bijzondere evenementen, maar vooral om elkaar fysiek te ontmoeten.

Wij zijn klaar met het virus en laten we hopen dat het virus ook klaar is met ons!
Age Knossen, voorzitter

Inhoud:

3 UW BELANG

- › Pensioenen: Kijken naar de rendementen van PFI
- › SEB: Hoe vitaal zijn we eigenlijk digitaal?
- › Uit het VO-PFI
- › PFI-nieuws: zorgen over pensioenstelsel

2 NIEUW BESTUURSBELEID 2021-2024

- › Gezamenlijke toekomst

4 COLUMN

- › ING'er Kirsten Ottens

5 MIJN DRIVE

- › De drive van ledenraadslid Annelies Hart

6 UIT HET ARCHIEF

- › 140 jaar Rijkspostspaarbank
- › Nieuwe en overleden leden

7 RUBRIEKEN

- › Oud-collega Paul Hof kijkt terug
- › Nieuw op de site: Collega's gezocht
- › Hans de Vries ledenraadslid voor rayon West
- › Digitale evenementen van start
- › Geridderden

8 WAT DOET HIJ NU

- › Hans Krekel werkt nu voor VluchtelingenWerk

- › Colofon

“Gezamenlijk verleden, gezamenlijke toekomst”

VO-ING-bestuurslid Willem Jan van Munster:
“De belangrijkste reden om lid te worden van onze vereniging is belangenbehartiging.”

Een jaar geleden begon het huidige bestuur aan een nieuwe bestuurlijke periode van vier jaar. Samen met de ledenraad is de afgelopen tijd nagedacht over het beleid voor de komende tijd. De communicatieverantwoordelijke in het bestuur is Willem Jan van Munster. Een paar vragen aan hem over het bestuursbeleid de komende tijd.

De nieuwe bestuursperiode begin medio 2020 viel middenin de harde confrontatie met het fenomeen Covid-19. Hoe communiceren we in deze periode met onze leden? Voor de pandemie waren er de diverse activiteiten (circa 30 per jaar) waar de leden elkaar en het bestuur elkaar konden treffen. Contact was niet de enige drijfveer om deze bijeenkomsten te bezoeken. De bijeenkomst zelf en de activiteiten die centraal stonden, waren aanleiding om zich in te schrijven. Andere manieren om de contacten te onderhouden waren en zijn de informatieve nieuwsbrieven, de website en het kwartaalmagazine VO-ING Belang.

Gaat daarin iets veranderen?

Willem Jan: “Omdat de vraag rees of dit voldoende was, is in het najaar 2020 de Commissie Digitaal opgericht. Met de inzet van digitale hulpmiddelen voorziet zij de leden van informatieve, culturele en wetenswaardige bijeenkomsten. Maar we bereiken op deze manier bij lange na niet al onze leden. Wellicht komen er meer digitale varianten zoals Whatsapp-groepen of andere sociale media.”

Wat gaat het bestuur doen voor de ledenaanwas?

“Een voortdurende bron van zorg is de ontwikkeling van ons ledenaantal. Door vergrijzing zien we ons ledenbestand inkrimpen. Daarom staan wij figuurlijk bij de “voor- en achterdeur” van de ING om vertrekkende medewerkers met hulp van ING HR te wijzen op het bestaan van onze vereniging. Ook brengen wij via een jaarlijkse mailing via Pensioenfonds ING (PFI) onze vereniging onder de aandacht bij (oud) medewerkers die nog geen lid zijn onze vereniging.”

Krijgt het nieuwe pensioenstelsel aandacht?

“Beslist! De komende periode is er nog veel onzekerheid op dit terrein, maar de invoering van het nieuwe pensioenstelsel zal voor onze vereniging een belangrijk onderwerp worden, want in de afspraken die zijn gemaakt tussen de diverse partners, is de variant “gesloten fonds” voor zover bekend niet opgenomen, wel genoemd maar niet expliciet uitgewerkt. Onduidelijk is tot op heden wat de wet- en regelgeving van het toekomstige pensioenstelsel voor PFI zal betekenen. Daarbij is het goed om te bedenken dat de gepensioneerden en ook de gewezen deelnemers bij deze besluitvorming niet direct aan tafel zitten, maar wel een hoorrecht hebben. Inmiddels hebben we aan zowel PFI als ING CDC Pensioenfonds aangegeven dat wij van dat recht gebruik zullen maken. Kortom, dit thema kan de komende jaren een regelmatig terugkerend issue worden voor de vereniging, waarbij onze commissie Pensioenen de vinger aan de pols zal houden. De landelijke tijdlijn is als volgt: eind 2021 wetgeving; 2022-2023 overleg sociale partners; 2024-eind 2025 implementatie bij pensioenuitvoerders.”

Nog meer belangenbehartiging?

“De belangrijkste reden om lid te worden van onze vereniging is belangenbehartiging. Hoewel in deze tijd het woord pensioen bij iedere Nederlander op de radar staat, ook bij onze leden, is er meer dan pensioenen. Onze commissie Sociaal Economische Belangen blijft zich bezig houden met een veelvoud van onderwerpen: collectieve (zorg) verzekering, financieel economische onderwerpen, zorg en welzijn. We merken dat het echter steeds moeilijker wordt om

je als belangenvereniging te onderscheiden. De collectieve premiekorting voor de basisverzekering is afgeschaft, personeelsvoordelen zijn afgeschaft of worden fiscaal ‘wegbelast’, accountants en notarissen verstrekken kosteloos informatie over financieel economische onderwerpen etc. Ook is het van belang om na te denken over de wensen die nog niet-gepensioneerde leden hebben. Wat verwachten zij van onze vereniging? Dat hebben we gemeten, maar het zou goed zijn om deze vragen, al dan niet in gewijzigde vorm, nogmaals te stellen met een enquête, zodat we daar beleid op kunnen voeren.

Gaan we weer leuke dingen doen samen?

“Ja zo snel als mogelijk. Hoewel er veel werd uitgesteld door Covid-19, staan de activiteitenteams van de rayons in de startblokken om verrassende activiteiten voor onze leden te organiseren. Gezellig met ex-ING'ers naar theater, concert, wijnproeverij en/of deelnemen aan een excursie is hopelijk in 2022 weer mogelijk.”

Wat zijn de hoofdpunten voor deze bestuursperiode?

“Laat ik het puntsgewijs kort samenvatten:

- Overleg creëren met ING CDC Pensioenfonds.

- Zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief goede vertegenwoordiging in het Verantwoordingsorgaan van PFI.
- Dat er weer regionale bijeenkomsten georganiseerd worden.
- Jaarlijks een landelijke verenigingsbijeenkomst.
- Het programma-aanbod uitbreiden met thema's voor nog niet gepensioneerde leden.
- Jaarlijks een ledenwerfactie.
- Een infrastructuur creëren om alle activiteiten zowel fysiek als digitaal aan te bieden.
- Dat het digitale aanbod het financieel economische, welzijn en gezondheid, woon-en werksfeer gerelateerd, levenssfeer, kennisoverdracht én entertainment omvat.”

En tot slot?

“Dit voornemen is geen statisch stuk, het is de bedoeling dat het uitnodigt tot discussie en het maken van keuzes. De behoefte en wensen van onze leden kunnen veranderen, we hebben te maken met maatschappelijke ontwikkelingen. Maar er blijft behoefte aan een vereniging die vanuit ons gezamenlijk verleden bij ING, helpt om een stukje van de gezamenlijke toekomst vorm te geven”, aldus Willem Jan van Munster namens het bestuur.

VERSCHIL PFI EN HET ING CDC PENSIOENFONDS

Sinds de verzelfstandiging van ING Bank en NN Groep zijn in het gezamenlijke pensioenfonds PFI geen pensioenpremies meer gestort en ook geen nieuwe deelnemers meer toegelaten (vandaar het woord gesloten pensioenfonds). Vanaf 2014 zijn twee nieuwe pensioenfonds opgericht waaronder het ING CDC Pensioenfonds. Alle in 2014 in dienst zijnde medewerkers bij ING bouwen vanaf dat moment hun pensioen op in het ING CDC Pensioenfonds.

COMMISSIE PENSIOENEN

Kijken naar de rendementen van PFI

Eerder is hier al eens verwezen naar Pensioenfonds ING (PFI) als een zogeheten gesloten fonds. Dat betekent dat het geld dat nodig is om aan de (toekomstige) verplichtingen te kunnen voldoen, moet komen uit de opbrengsten van de beleggingen die het fonds doet.

Vanzelfsprekend is het zo dat beleggen risico's met zich meebrengt. Dat is dan ook de reden dat de besturen van pensioenfondsen niet uitsluitend focussen op een hoog rendement, maar ook rekening moeten houden met rente- en inflatieontwikkelingen en de onzekerheid van niet voorziene economische gevolgen. Denk daarbij maar aan de financiële crisis van 2008 en de huidige Corona-crisis. Met dank aan PFI voor hun bijdrage aan dit onderwerp, staat hieronder een kort inzicht van de rendementen van de jaren 2007 tot en met 2020. Deze zijn ontleend aan een onderzoek van First Pensions. Kijkend naar de prestaties van de 50 grootste pensioenfondsen staat het PFI met een gemiddeld rendement op beleggingen op plaats 14 en als we kijken naar de gemiddelde stijging van de pensioenverplichtingen op plaats 18. Het resultaat van de beleggingen minus de stijging van de verplichtingen geeft het

zogeheten relatieve rendement weer. Een saldo van 0 betekent dat de opbrengsten van de beleggingen gelijke tred hebben gehouden met de pensioenverplichtingen. PFI komt met een negatief saldo van -1,0 uit op een gedeelde 12e plaats. Hierbij moet ik wel aantekenen PFI in de jaren 2007 tot en met 2013 ook nog gevoed werd met de premies van werkgevers en werknemers en dat dit sinds 2014 niet meer het geval is. Tenslotte is er in vakjargon sprake van een "oud" fonds wat wil zeggen dat van de samenstelling van het deelnemersbestand het aantal deelnemers dat al met pensioen is gegaan dermate groot is, dat dit meeweegt in de mate waarin risico kan worden gelopen bij het beleggen in bijvoorbeeld zakelijke waarden (aandelen, vastgoed etc.). Om nog wat specifiek in te gaan op de beleggingen en de beheersing van rente- en inflatierisico's het volgende overzicht van het beleggingsbeleid van PFI:

Niet alle lezers zullen exact op de hoogte zijn van de begrippen in het schema, daarom hieronder de uitwerking van de begrippen, met excuses als het te technisch wordt.

Noot 1: Matchingportefeuille. Het doel van de matchingportefeuille is gericht op het behalen van het benodigde rendement voor de financiering van de (nominale en reële) pensioenverplichtingen. Dit verandert namelijk als gevolg van de rente: hoe lager de rente, hoe hoger de pensioenverplichtingen. Dat laatste is duidelijk te zien in de ontwikkeling van o.a. de beleidsdekkingsgraad in 2019 (en zeker ook in dit jaar). Met het beleggen in de matchingportefeuille kan de dekkingsgraad deels worden gestabiliseerd door te beleggen in vastrentende waarden zoals staats- en bedrijfsobligaties. Kenmerk van vastrentende waarden is een vaste rente gedurende de looptijd en een laag risicoprofiel.

Noot 2: Returnportefeuille. Het doel van de returnportefeuille is gericht op het behalen van voldoende rendement om de (toekomstige) verhoging van de pensioenen te realiseren, zodat het pensioen zijn koopkracht kan behouden. Tot de returnportefeuille behoren overige vastrentende waarde, aandelen, vastgoed en overige beleggingen.

Noot 3: Renteafdekking. Afdekking van renterisico vermindert de rentegevoeligheid van kapitaal gedekte pensioenen.

Noot 4: Inflatieafdekking. De inflatieafdekking biedt bescherming tegen onverwacht oplopende inflatie. Hiertoe belegt het fonds in inflatiegerelateerde staatsobligaties. Samen met de beleggingen in de Returnportefeuille moet dit het fonds in staat stellen de indexatieambitie waar te maken. De inflatieafdekking bedraagt nu 35%. De keuze om deze afdekking verder uit te breiden hangt af van de inflatieverwachtingen en van de financiële positie van het fonds. Inflatie gerelateerde obligaties blijven een belangrijke rol spelen voor fondsen die een expliciete indexatie-ambitie hebben. Samenvattend kunnen we volgens mij stellen dat het bestuur van het PFI een nauwkeurig beleid vormt met een behoorlijke omvang van de risicomijdende beleggingen en een verantwoord deel van de beleggingen met een iets hoger risicoprofiel. Daarbij houdt ze rekening met zowel de risico's van de renteontwikkelingen als die van de inflatieverwachting. Dat alles om de voorwaardelijke indexaties te kunnen blijven uitkeren aan alle deelnemers van het PFI. (Wim Evers)

Jaar	% Matching 1)	% Return 2)	% Rente-afdekking 3)	% Inflatie-afdekking	Beleidsdekkingsgraad ultimo jaar
2014	63%	37%	92,5% nominaal	-	139,3
2015	70%	30%	92,5% nominaal	8,5%	141,0
2016	75%	25%	90% nominaal	15%	136,3
2017	75%	25%	90% nominaal	23%	142,2
2018	75%	25%	90% nominaal	33%	143,0
2019	75%	25%	90% nominaal	35%	134,3
2020	75%	25%	90% nominaal	35%	126,2

COMMISSIE SOCIAAL ECONOMISCHE BELANGEN

Hoe vitaal zijn we eigenlijk digitaal?

Als oud-medewerkers van een financiële instelling weten we natuurlijk alles over beveiliging van onze privé- en zakelijke gegevens. Alle verontrustende berichten over het stelen van gegevensbestanden en digitale fraude doen ons niets, wij zijn voorbereid. Maar hoe vitaal zijn we eigenlijk op digitaal gebied? Daarover organiseert SEB deze zomer onder de titel 'digitale vitaliteit' een webinar voor onze leden.

Op landelijk niveau is er sinds 2012 een Nationaal Cyber Security Centrum, een publiek-private Nederlandse organisatie die de weerbaarheid van de Nederlandse samenleving in het digitale domein probeert te vergroten. Dit om een veilige, open en stabiele informatiesamenleving te creëren. Daartoe is een meldpunt voor cyber-incidenten ingericht en wordt onderzoek gedaan naar crisis- en risicomanagement, naar sociale aspecten van cybersecurity en natuurlijk ook naar technologische innovaties en cybersecurity.

Veilig internetten

Maar ook op particulier gebied is digitale veiligheid een belangrijk onderwerp. Meerdere organisaties en vertegenwoordigers van con-

sumenten profileren zich als vraagbaak voor het individu. Zo organiseert seniorenweb online webinars over veiligheid & privacy voor tips over online winkelen, veilig bankieren, apparaat beveiliging, veilig internetten buiten de deur en het gebruik van wachtwoorden. We willen tenslotte online winkelen, bankieren en naar informatie zoeken, zonder last te hebben van nepmails, onduidelijke webshops of online risico's om onze identiteit prijs te geven en we willen daarbij gebruik kunnen maken van een goed beveiligde computer, tablet en/of smartphone.

Risico's

Maar waar liggen die risico's en hoe zorgen we ervoor dat we daarop zijn voorbereid?

Virussen, ransomware, phishing, wat weten we eigenlijk over online veiligheid en privacy? Wat doet een hacker eigenlijk en wanneer hebben we daar als individu last van? Moeten we ons zorgen maken over het stelen van data-bestanden met persoonlijke informatie?

Bij de afdeling fraude van de politie komen alle aangiftes langs: helpdeskfraude, bankhelpfraude, internetoplichting, spookfacturen, babbeltruc, beleggingsfraude, fraude met betaalproducten, identiteitsfraude, zorgfraude en dergelijke.

Op de sites van de Consumentenbond en de fraudehelpdesk kan iedereen alles vinden over het beschermen van apparaten en gegevens en over de grootste verplichtingstrucs en digitale gevaren, maar hierbij alvast een aantal voorbeelden:

1. Een ongebruikelijk telefoontje

Via 'spoofing' kan iemand op je telefoonscherm een ander nummer laten zien dan het nummer waarmee een beller eigenlijk belt. Maak dus nooit op basis van een telefoontje of tekstbericht geld over en geef nooit gegevens af maar zeg dat u zelf zult terugbellen/reageren.

2. Een valse e-mail

Valse e-mails zijn lastig te herkennen. De 'look & feel' van vertrouwde sites zijn eenvoudig te kopiëren met verleidelijke opties om op de betreffende site een actieve link aan te klikken. Een link kan 'onder water' ergens anders naartoe leiden dan wordt gesuggereerd. Dat wordt meteen duidelijk door met de muis boven de link te gaan hangen.

3. Een vreemd bericht

Ook via de app kunnen foto's en informatie

over familierelaties en hoe mensen elkaar aanspreken van sociale media zijn gehaald. Maak dus nooit geld over op basis van een app of mail alleen en kan uw 'familielid' niet bellen maar wel appen? Vraag dan een gesproken berichtje te sturen. Zo kunt u horen of u werkelijk met hem of haar te maken heeft. Maak afspraken over hoe u elkaar als familie benadert, mocht zich een noodsituatie voordoen. Gebruik daarbij altijd een vorm van live contact.

(Hendrik Jan Bot, namens de commissie SEB)

DOE MEE MET DE WEBINAR DIGITALE VITALITEIT

Als oud-ING-ers denken we natuurlijk allemaal dat we digitaal vitaal zijn maar in de praktijk is het onderwerp continu aan verandering onderhevig en weerbarstiger dan dat wij denken. Daarom organiseert de Commissie Sociaal Economische Belangen VO-ING voor geïnteresseerden eind juni / begin juli 2021 een Webinar over digitale vitaliteit. Een online mogelijkheid voor VO-ING leden om zichzelf te verdiepen in wat landelijk speelt en wat individueel mogelijk is om vitaal te blijven op digitaal gebied. De uitnodiging volgt apart en eenieder die geïnteresseerd is, kan zich daarvoor aanmelden.

UIT HET VO-PFI

Andere klachten- en geschillenregeling PFI

En het nieuwe jaarplan van het VO

Het VO (waaraan het bestuur van PFI verantwoording aflegt over het beleid) gaf advies over de klachten- en geschillenregeling en rondde het eigen jaarplan voor 2021 af.

Eerder dit jaar diende bestuur van de Pensioenfonds ING (PFI) een adviesaanvraag in bij het Verantwoordingsorgaan van PFI (VO) over de wijziging van de klachten- en geschillenregeling van het fonds. Voorheen werden die juridisch verwerkt door AZL. Voortaan behandelt PFI ze zelf. De verwachting is dat hierdoor sneller en beter kan worden gereageerd naar de desbetreffende deelnemers. Ook kan beter worden ingespeeld om dezelfde klachten en geschillen in de toekomst te voorkomen. Meer informatie staat op de PFI-website.

Jaarplan 2021 van het VO

Het jaarplan 2021 van het Verantwoordingsorgaan is gereed.

Hier de belangrijkste zaken. Prioriteit krijgen de gevolgen van de pandemie voor de financiële situatie van PFI. Daarbij zijn de volgende aspecten belangrijk:

- Ontwikkeling van dekkingsgraad.

- Grootste financiële risico's van PFI op dit moment.
- Impact op risicolimieten en eventuele andere limieten.

Pensioenakkoord

Daarnaast gaat veel aandacht uit naar het pensioenakkoord en de gevolgen daarvan voor PFI. Het pensioenakkoord kan een grote impact hebben op het fonds, zowel financieel als operationeel. Daarom is het ook belangrijk dat goed wordt bewaakt wat de status is van de voorbereidingen door PFI. Enkele aandachtspunten daarbij zijn:

- Strategische oriëntatie van het fonds: wat is de ambitie van het Fonds en hoe maken we het Fonds toekomstbestendig?
- Aanpak en insteek van de overleggen van het Fonds met de sociale partners.
- De mate waarin het Fonds regie voert over dit onderwerp ondermeer door het ontwikkelen van verschillende scenario's met

een duidelijk inzicht in de voor- en nadelen van de verschillende scenario's.

- Vanuit de verschillende scenario's de impact voor de verschillende generaties helder maken.

Basisthema's

Naast deze prioriteiten let het VO op meer onderdelen van het PFI-beleid, zoals op de afronding van het project 'Wij werken aan uw pensioen'. We houden de ontwikkeling in de gaten van de ondersteunende Pensioenplanner. Deze moet functioneren en tijdig gereed en gebruikersvriendelijk zijn. Ook moet de aansluiting bij de CDC Pensioenplanner worden gemonitord. Een ander thema is de aandacht van het VO voor hoe PFI met het pensioenakkoord omgaat.

En ook is er de aandacht voor digitalisering en de digitale versnelling. Dit betreft de dienstverlening richting de deelnemers waarbij we kijken of iedere deelnemer in de communicatie wel wordt bereikt.

(Ron van Alphen)

PFI-NIEUWS

Helpt PFI-deelnemers heeft zorgen over pensioenstelsel

De helft van de deelnemers aan Pensioenfonds ING (PFI) maakt zich zorgen over het nieuwe pensioenstelsel in relatie tot het eigen PFI-pensioen. Daar staat tegenover dat een bijna even grote groep er alle vertrouwen in heeft óf

er helemaal niet mee bezig is. Dat blijkt uit de poll die PFI over het nieuwe pensioenstelsel organiseerde. Deze poll werd door bijna 300 deelnemers ingevuld. "PFI volgt de ontwikkelingen nauwlettend. We staan daarbij in contact met partijen als

de Pensioenfederatie. We willen zoveel mogelijk opties open houden om kansen voor u als deelnemers van ons Fonds te kunnen benutten", aldus PFI in een reactie op de eigen website.

Digitaal meedoen

Digitalisering speelt al lang een grote rol in de samenleving. En niet alleen voor de leuke zaken zoals online vakanties boeken. Ook voor de essentiële zaken. Zoals het aangifte doen voor de Belastingdienst of voor je bankzaken. De lockdown maakt extra duidelijk hoe belangrijk het is om digitaal mee te kunnen doen. Om ook vanuit huis te kunnen leren of werken. Om contact te kunnen houden met familie en vrienden. Om online boodschappen te kunnen doen. Nederland behoort in Europa tot de kopgroep van landen met digitaal vaardige inwoners. Geweldig! Maar dat neemt niet weg dat er ook een groep is voor wie digitaal meedoen niet vanzelfsprekend is. Bijvoorbeeld vanwege taalproblemen, gebrek aan softwarevaardigheden of angst voor veiligheid. 23% Van de Nederlanders heeft geen of geringe digitale vaardigheden, onderzocht het CBS in 2019. En daar moeten we wat aan doen. Digitale inclusie is één van de speerpunten van het ING Nederland fonds. Het maatschappelijke fonds van ING steunt onder andere projecten die mensen helpen om stappen te zetten in de digitale wereld. Zoals de Klik & Tik programma's. Deze oefenprogramma's worden onder andere aangeboden in de bibliotheken. Maar thuis oefenen kan ook. Met Klik & Tik kan iedereen vertrouwd raken met computers, internet en veiligheid online. In eigen tempo. En voor wie wil, met hulp van een digicoach. Sinds de start zijn al zeker 200.000 mensen aan het oefenen geslagen. Niet voor iedereen is het haalbaar om zelfstandig digitaal mee te doen. Maar ik geloof wel dat we ons moeten inzetten voor mensen die willen en kunnen. Het ING Nederland fonds houdt digitaal meedoen in ieder geval hoog op de agenda!

Kirsten Ottens

Directeur ING Nederland fonds

“Nooit te oud om te leren”

Volle agenda van ledenraadslid Annelies Hart

Annelies Hart – “62 jaar oud, getrouwd en bewust geen kinderen” – is ledenraadslid voor rayon Midden. Een paar vragen aan haar.

De bijna 20 jaar die Annelies Hart voor een klein IT bedrijf werkte voordat ze voor een groot concern als ING ging werken, noemt ze “zeer leerzaam”. Annelies: “Ik heb ruim vijftien jaar in de IT voor ING en NN gewerkt en ik ben begonnen op een afdeling waar gewerkt werd met het IBM Mainframe met onder andere DB2 net voor de eeuwwisseling. Daarna voornamelijk met Oracle op Unix-omgevingen bij de afdeling SDI. Mijn laatste functie was bij de afdeling in een VMware-omgeving waar met Tibco werd gewerkt. Ik heb dit altijd met veel passie gedaan en vond het leukste om andere mensen te kunnen helpen bij hun vragen en changes in de it-omgeving. Vooral als zij daardoor weer verder konden en tevreden waren en mij waardering gaven.

Deed je toen al dingen naast je werk?

Annelies: “De laatste jaren voordat ik bij

ING vertrok door reorganisatie, zat ik in de deelnemersraad van PFI en in een deelraad van de OR. Dat was een hectische en ook leerzame tijd. Na mijn vertrek bij ING heb ik bijna bij alle banken in Nederland nog korte IT-opdrachten als externe medewerker uitgevoerd. Na mijn vertrek bij ING heb ik de opleiding Financieel Planner gedaan, waarvan de kennis mij erg goed van pas komt in mijn vrijwilligerswerk.

Wat doe je nu naast je werk voor onze ledenraad?

“Op dit moment ben ik binnen de partij 50PLUS politiek actief als onder andere commissielid van een waterschap en als provinciaal bestuurslid. Ook doe ik vrijwilligerswerk bij Welzijn, een organisatie in de gemeente waar ik woon. Hier help ik mensen met digitale administratievragen. Ik doe dat met dezelfde passie als in mijn

vroegere betaalde baan bij ING. Bij CNV-belastingsservice help ik mensen met hun belastingaangifte. Daarnaast ben ik mantelzorgster voor mijn beide ouders.”

Wat betekent het lid zijn van onze ledenraad voor je?

“Het lidmaatschap van de ledenraad betekent veel voor mij, omdat ik mag meepraten en input kan geven aan onder andere de pensioenproblematiek van het pensioenakkoord dat onlangs in de politiek is overeengekomen. Voornamelijk hoe de transitie van ons pensioenfonds daarin gaat worden.

Tenslotte is dat mijn toekomstig inkomen en het zou mooi zijn als het pensioen blijft zoals dat is opgebouwd. Ik wil hierover graag meepraten. Daarnaast is het ook leuk om oude collega’s te kunnen ontmoeten binnen de VO-ING en VO-NN. Grappig was dat ik bij de bijeenkomst van de nieuwjaarsreceptie in 2019 gevraagd werd door Olga om mee te doen aan Nederland in Beweging. Dat was een leuke sportieve ervaring met een echte auditie vooraf! Ik was een jaar te zien op de tv, ook tijdens de coronatijd.”

Sporten is je hobby...

“Ja, ik heb vele hobby’s die ik graag nu doe na mijn werkzame leven van 40 jaar. Ik heb altijd veel gesport, zoals wedstrijdschwimmen, volleybal, handbal, turnen. Recent ben ik met veel enthousiasme gaan roeien en paddelen. Tennis deed ik al langere tijd, gelukkig kon dat in coronatijd allemaal lekker doorgaan in de buitenlucht. Bewegen is altijd belangrijk voor mij geweest. In de natuur op, in of rond het water. Ik heb ook een moestuin die ik van mijn vader heb overgenomen. Het is ook heerlijk om daar te zijn en te werken in de natuur. Samen met mijn man hebben we veel zeiltochten met onze zelf afgebouwde boot gemaakt, via zee naar het zuiden, de rivier de Gironde nabij Bordeaux tot Oslo en Stockholm in het noorden en rond Engeland via Ierland en Schotland. Altijd wel spannend met de planning en de afhankelijkheid van het tij, weer en de wind. Ik deed de navigatie. Al die afstanden bij elkaar opgeteld, zijn we de wereld al rond gevaren. Mijn plannen zijn om nu over land nog veel te gaan zien in Europa met een camper als vervoermiddel. Helaas heeft op dit moment het coronavirus roet in het eten geïd.”

Wat is je motto?

“Mijn echte drive in werk en privé is om altijd weer nieuwe uitdagingen aan te gaan en nieuwe dingen te leren. Mijn levensmotto is ‘je bent nooit te oud om te leren’. Daarnaast heb ik het altijd fijn gevonden – en ik ondervind dit nog steeds – om waardering te ontvangen voor mijn geboden hulp.”

Annelies Hart:
“Mijn plannen zijn om nu over land nog veel te gaan zien in Europa met een camper als vervoermiddel.”

140 jaar na de Rijkspostspaarbank

Dit jaar is het 140 jaar geleden dat de Rijkspostspaarbank werd opgericht. Een 'non profit', nutsinstelling ter bevordering van het sparen in Nederland, vanaf 1 april 1881 operationeel in Amsterdam en feitelijk de oudste rechtsvoorganger van de huidige ING.

Middenlokaal Afdeling Rekening Courant van de Rijkspostspaarbank, ca. 1898. Foto: M. Büttinghausen (Amsterdam).

Aan het eind van de 19e eeuw groeide in Nederland het besef dat de staat het sparen moest bevorderen. Er was een gebrek aan mogelijkheden en stimulans van de bevolking voor het sparen voor een appeltje voor de dorst of een pensioen. Particuliere, lokale spaarbanken waren beperkt open en niet goed toegankelijk voor bijvoorbeeld arbeiders, ambachtslieden, boeren, dienstboden en kleine middenstanders.

Parlement Over het gebrek aan een spaarbank voor de gewone man, werd van ca. 1870 tot 1880 een maatschappelijke

op 1 april 1881 trad de wet in werking.

Stadhouderskade De Rijkspostspaarbank was in Amsterdam gevestigd. De eerste huisvesting (een directeur met vijf ambtenaren) vond de Rijkspostspaarbank hier aan de Stadhouderskade. In dit kantoor werd de centrale administratie gevoerd, het bijhouden van de rekeningen-courant en de tegoeden van de spaarders. Het sparen zelf gebeurde via de postkantoren. Daar meldde de spaarder zich aan, stortte zijn spaargeld en nam het weer op. De mutaties werden bijgehouden in een spaarboekje. Eenmaal

beerde de Rijkspostspaarbank aan te sluiten bij de behoefte van het publiek. Al vanaf de oprichting was het sparen in kleine bedragen mogelijk, bijvoorbeeld met postzegels van vijf cent op spaarkaarten. Ten behoeve van schoolsparen werden in 1882 zelfs formulieren voor zegels van één cent ingevoerd.

Van Baerlestraat De groei van de spaarbank (eind 1901 waren er 897.000 spaarbankboekjes in omloop) leidde tot een toename van werkzaamheden en ambtenaren op het hoofdkantoor. In 1897 werd daarom aan de rand van Amsterdam aan de Van

zakelijk voor de Rijkspostspaarbank om te gaan samenwerken met de Postcheque- en Girodienst. Met automatisering, een meer marktconforme rentevergoeding en commerciële samenwerking als Postgiro/Rijkspostspaarbank, weten de Rijkspostspaarbank en Postgiro hun populariteit en bestaansrecht als de makkelijke en goedkope "thuisbank" voort te zetten. Als financiële overheidsinstellingen leidden het gebrek aan slagkracht en concurrerende mogelijkheden op de zakelijke markten uiteindelijk

Schoolspaarkaart (met postzegels van 1 cent), Rijkspostspaarbank, Hulst, 1886.

Sparbankboekje, Rijkspostspaarbank, model 1934. Sparboekje nr. 45669 postkantoor Amsterdam Oost, uitgegeven op 8 april 1937 met rentebijbeschrijvingen en uitbetalingen periode 1940-1941.

Hoofdkantoor Rijkspostspaarbank, Van Baerlestraat, Amsterdam, ca. 1965.

Affiche 'Automatisch girosparen', Rijkspostspaarbank, 1951. Ontwerp: Wim Brusse.

en parlementaire discussie gevoerd. De stemmen vóór een door de staat op te richten spaarbank werden steeds luider. In navolging van Engeland, waar sinds 1861 een 'Post Office Savings Bank' met succes gebruik maakte van de postkantoren, werd in 1880 in Nederland de instelling van een postspaarbank in het parlement behandeld. Het wetsontwerp voor de instelling van een rijkspostspaarbank werd in 1880 in het Nederlandse parlement aangenomen,

per jaar moesten de spaarders hun spaarboekje naar het hoofdkantoor sturen voor het bijschrijven van de rente.

Schoolsparen De Rijkspostspaarbank was een doorslaand succes. In 1900 was zij de grootste spaarbank van Nederland. Dit kwam door de staatsgarantie voor het terugbetalen van de spaargelden en de goede bereikbaarheid van de postkantoren met hun ruime openingstijden. Daarnaast pro-

Baerlestraat een stuk grond gekocht voor de bouw van een administratiekantoor. Het nieuwe gebouw kwam in 1901 gereed en werd in gebruik genomen door inmiddels 168 medewerkers. Op dit adres was de Rijkspostspaarbank het grootste deel van haar bestaan gevestigd (1901-1981).

Postbank Om te kunnen concurreren met de commerciële handelsbanken werd het in de tweede helft van de 20ste eeuw nood-

tot hun samengaan en de oprichting van de geprivatiseerde Postbank in 1986. De Postbank fuseerde in 1989 met de Nederlandsche Middenstandsbank (NMB) tot de NMB Postbank Groep die op zijn beurt in 1991 een fusie aanging met Nationale Nederlanden, wat resulteerde in de Internationale Nederlanden Groep, ofwel ING.

Theo Kamphuis en Jacoline Bodewes, *Bedrijfshistorisch Archief ING* historical.archive.nl@ing.com

VERENIGINGSNIEUWS

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 23 oud-collega's lid geworden van de VO-ING. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- Mevrouw C.A. Cornelisse, HEEMSKERK
- De heer H. Kooiker, UITHOORN
- De heer G.J. Beukes, HEESCH
- De heer F.A.L. Wijkhuizen, HAARLEM
- De heer K.H.A. Kromhout, WAGENINGEN
- Mevrouw J.T. Mersmann, AMSTERDAM
- De heer J. Aldewereld, DRIEBERGEN
- De heer J.C.H.J. Plas, VINKEVEEN
- De heer R.R.H. Veraart, VELDHOVEN
- De heer J. van de Kolk, TERSCHUUR
- De heer F.A.L. Schappert, MAARSSSEN
- De heer A.F.M. Meijer, HUIZEN
- De heer A.G.C. Van de Haar, VEENENDAAL
- Mevrouw J.M. Huijbers, VELD GLD
- Mevrouw B.M.A. Vleerlaag, AMSTERDAM
- De heer R.W. Linck, AMSTERDAM
- De heer M.J. Timmermans, AMSTERDAM
- Mevrouw M.Y. Ornée, LEIDERDORP
- Mevrouw M.H.J. Frenken, AMSTERDAM
- Mevrouw M.J.A. van Berge Henegouwen, ZOETERMEER
- De heer P.D.G. Noorthoek, MONTFOORT
- Mevrouw T.M. den Bakker, ALMERE
- De heer A.J. Visser, LAREN

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden door krijgen maar niet de overlijdensdatum. De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

- Mevrouw A.C.M. Christiaans-Kuijs, HAARLEM
- De heer J.C. Arbous, OUDERKERK AAN DE AMSTEL
- De heer C.M. Geijzen, LOENEN AAN DE VECHT
- De heer G.J. Portengen, BREDA
- Mevrouw H.M. Bralten-Boejé, RUIJNEN
- De heer W. van der Poel, AMSTERDAM ZUIDOOST
- De heer W.J.R. Stratman, SINT-MICHIELSGESTEL
- De heer L.P. Mulder, NIJMEGEN
- De heer J.C.M. Boll, EDE
- De heer H. Magnin, PURMEREND
- Mevrouw A.A. Boshuizen-Dorsman, ZWIJNDRECHT
- De heer F. Rovers, PRINSENBEEK
- De heer M.R. Kools, GROU
- De heer R.G. van den Ende, MAASTRICHT
- De heer P.J. Dijks, ZOETERMEER
- De heer W.J. Pos, ARNHEM
- De heer F.F. Bruyning, LOOSDRECHT
- De heer D. Koole, RIJSWIJK
- De heer W.J.M. Bruning, HEEMSTEDEN
- De heer G. 't Hart, DEN HAAG
- Mevrouw H.M.J. Verkuijlen, SITTARD
- Mevrouw C. Bredze-Looman, DEN HAAG
- De heer H.A. Stekelenburg, HOOGBLOKLAND
- De heer R.P.J. Smiers, AMSTELVEEN
- De heer H.G.H.C. van Heeswijk, ERICA
- De heer J.W.M. Brugmann, BOVENKARSPEL
- De heer K. de Vries, HEEMSTEDEN
- De heer A. Cramer, OVERASSELT
- De heer J.A.M. Bertels, ARNHEM
- Mevrouw M. Neef-Briek, ARNHEM

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

Paul Hof in het Nationaal Militair Museum, bij de mini-jeeps voor bezoekers tot acht jaar.

‘In de beginjaren is de bank aardiger voor mij geweest dan ik voor de bank’

Vrijwel zijn hele loopbaan werkte Paul Hof als correspondent bij de bank

Na 40 jaar kwam een einde aan zijn loopbaan bij ING Bank, waar hij in 1973 bij de Rijkspostspaarbank was gaan werken. De functie van Paul Hof (66) verviel in 2013 en hij werd preventief mobiel verklaard. Paul had de keuze: solliciteren of een ontslagregeling accepteren. Hij koos voor het laatste en is “op een prettige manier”, zoals hij zegt, bij de bank weggegaan.

De reden voor de ontslagkeuze van Paul Hof was mede ingegeven door de plannen om te gaan samenwonen met zijn partner Jannie. Hij leerde haar enige tijd daarvoor kennen op een zee-cruise. Tot dan was de laatbloeiër altijd alleenstaand. Alweer enkele jaren woont de van oorsprong geboren en getogen Amsterdammer met zijn partner in Hoogvliet en hij heeft alle tijd om met zijn grootste hobby bezig te zijn: lucht- en ruimtevaart, waarvoor hij zich als tiener al interesseerde. Zelf zegt Paul: "Vanaf de middelbare school had ik altijd iets met lucht- en ruimtevaart. Ik denk dat dat door de Thunderbirds komt. Daar is het eitje gelegd. En dat is nog steeds zo. Je kijkt naar films, je leest boeken, je gaat naar de Open Dagen van de Luchtmacht." Tegenwoordig werkt hij een dag per week als vrijwilliger bij het Nationaal Militair Museum in Soesterberg, als suppoost, maar ook doet hij administratief werk bij het informatiecentrum.

Boekje sparen

In zijn militaire dienstplichttijd werd hij als telexist geplaatst bij de Luchtmacht. En dat kwam mooi uit, want alles wat met luchtvaart te maken heeft, is zijn hobby. Paul: "Wij moesten vliegplannen doorsturen van de ene naar de andere basis. Dat vond ik hartstikke leuk en veel spannender dan wat ik bij de bank had gedaan." Na zijn dienstdienst heeft hij nog geprobeerd om bij de Luchtmacht te gaan werken, maar hij kwam niet door de keuring, zijn ogen waren te slecht. En dus

bleef hij bij de Rijkspostspaarbank. Paul: "Ik kom eigenlijk uit een PTT-nest. Pa zat ook bij de Post en ik had in de vakantie bij de Post gewerkt. Ik heb eerst op de afdeling Boekje sparen gezeten. Dat vond ik niet bijster spannend. Maar ik moet zeggen na verloop van tijd heb ik wel mijn draai gevonden. En eerlijk is eerlijk: de bank is aardiger voor mij geweest dan ik in de beginjaren voor de bank. Ik ben van de generatie van de jaren zeventig. Als ons iets niet beviel dan zeiden we dat gewoon." Vrijwel zijn hele loopbaan is Paul Hof correspondent geweest, ook later bij de Postbank. De laatste vijftien jaar werkte hij als administratief ondersteuner bij een IT-afdeling van de bank. De bancaire wereld was hem overigens niet helemaal vreemd: tijdens zijn leao-opleiding liep hij als vijftienjarige al enige tijd stage bij de ABN.

Schieten

Naast zijn grootste vrijetijdbezigheid is Paul al jarenlang lid van twee schietverenigingen: "En dat neemt de meeste tijd in beslag. Ik heb in de loop van de jaren ook bestuursfuncties vervuld in Hoogvliet en Amsterdam, waar ik ben begonnen. Schieten heb ik als jongetje al interessant gevonden." Zijn vader was lid van de schietvereniging van de PTT in Amsterdam die deel uitmaakte van de personeelsvereniging. Als zoon én PTT'er kon Paul ook lid worden. Hij kijkt tevreden terug op zijn loopbaan waar hij wel eerst zijn draai moest vinden. (Hans Nijemanting)

PAUL HOF is 66 jaar. Hij woont samen met Jannie. Zij was weduwe en heeft een zoon, een dochter en drie kleinkinderen.

Nieuw op de site:

COLLEGA'S GEZOCHT

Al 31 oproepen zijn er geplaatst in de nieuwe rubriek Collega's gezocht op de site; 31 mensen zoeken naar oud-collega's en dus misschien wel naar jou! De rubriek is gestart omdat het secretariaat met regelmaat berichten van leden krijgt die op zoek zijn naar oud-collega's. De inhoud kan ook voor ons ledenmagazine VO-ING Belang worden gebruikt. Met een formulier op de site kun je zelf een oproep plaatsen als je oud-collega's zoekt. Op deze manier kan je weer in contact komen met oud-collega's die om wat voor reden dan ook 'uit beeld' zijn geraakt. Een mooie gelegenheid om een verloren contact te herstellen en te continueren.

Hans de Vries ledenraadslid voor rayon West

Het nieuwe ledenraadslid voor West, Hans de Vries, bezocht talloze landen in de wereld.

Oud-ING-bankdirecteur Hans de Vries (78) is het derde ledenraadslid voor rayon West geworden. Het ledenmagazine interviewde hem in 2018 over zijn ervaringen met het vrijwilligerswerk voor PUM in Afrika, over zijn loopbaan bij ING en het werken bij de vrijwillige brandweer. Hans heeft talloze maatschappelijke functies bekleed (bij ING Bank) in Nederland en daarbuiten in Afrika. Alleen al zijn betrokkenheid bij organisaties en stichtingen na zijn prepensionering in 2003 is imponerend: veertien in getal. Uiteenlopend van commissaris, toezichthouder financiën, personal coach tot schipper en excursieleider. Lees hier het interview met hem in 2018 en bekijk ook de film die we met hem maakten.

Digitale evenementen van start

In de activiteiten-agenda op onze site stonden dit voorjaar de eerste digitale evenementen. Naast een avondje theater ("een kijkje achter de schermen", noemden de organisatoren dit) en informatie over pensioenontwikkelingen, ook een avond met een notaris over nalatenschappen en relatievormen. Eind mei was er nog een avond over hoe oud-ING'ers maatschappelijke betrokkenheid vorm kunnen geven. De digitale evenementen duren meestal anderhalf uur. Tijdig reserveren is het devies: er kunnen maximaal 50 leden deelnemen.

Geridderden

De jaarlijkse lintjesregen bracht twee oud-ING'ers een koninklijke decoratie. **Anneke Scholte** – partner van ledenraadslid Be Scholte – werd onderscheiden als lid van de orde van Oranje Nassau "omdat zij al meer dan 52 jaar beweeglessen geeft aan mensen met beperkingen, zowel lichamelijk als geestelijk. Daarnaast organiseert zij onbezoldigd voor de groepen jaarlijks evenementen en uitstapjes", aldus Be.

Jan Mol werd door de burgemeester in Houten onderscheiden "voor zijn werk voor de Protestantse gemeente, Cordaid, Stichting Mentorschap, Vereniging van commissarissen en toezichthouders Erasmus, Het Vertrouwde Dorp Houten, de Lionsclub en Stichting Leergeld", aldus het Houtens Nieuws.

‘Mijn deskundigheid en inzichten gebruik ik nu bij statushouders’

Hans Krekel (71) was werkzaam bij diverse staf- en productieafdelingen bij de Postbank en ING. Hij werkt nu al jaren voor VluchtelingenWerk in Duiven.

Het is de periode na zijn vertrek bij ING in 2008. Hans Krekel wilde ‘gewoon wat praktisch’ doen. Hij was politiek actief bij Groen-Links in de Liemers en zat in het dagelijks bestuur. Maar wat hij zocht moest concreet zijn, mensen die hulp nodig hadden. In Duiven waar hij toen woonde waren vrij veel statushouders ondergebracht, voornamelijk uit het Midden-Oosten en Azië, op de vlucht voor oorlog en geweld. Hans wilde niet in het bestuur en ook niet langer in de cliëntenraad van VluchtelingenWerk in Duiven, maar gewoon zélf met mensen bezig zijn. Hans: “In dit geval statushouders, omdat ik zag dat dáár de problemen heel groot waren. Ik zag en hoorde hoe moeilijk

het was voor statushouders om hun leven weer op de rails te krijgen. Dat gaat van het inrichten van hun huis, kennismaken met de Nederlandse samenleving, het leren van de Nederlandse taal, de kinderen naar school brengen en de eerste stappen op de arbeidsmarkt tot het invullen van formulieren. Dus van heel praktisch tot kwesties die heel complex en structureel waren. Dat boeide me zó dat ik dacht: nou, hier kan ik wat gaan betekenen.”

Hans Krekel: “Ik zag en hoorde hoe moeilijk het was voor statushouders om hun leven weer op de rails te krijgen.”

Goed gevoel

Het is mooi als trajecten succesvol afgerond kunnen worden: mensen die slagen voor hun inburgering en voor hun opleiding. Hans: “Dat ze met al hun ellende – hun familie zit vaak in het thuisland – tóch slagen en het gevoel hebben: ik doe mee, ik tel mee. Je merkt ook bij velen dat zij het niet leuk vinden om een uitkering te ontvangen. Ze willen zo snel mogelijk voor zichzelf kunnen zorgen. Kinderen van dertien, veertien jaar met hun ervaringen van de oorlog, moeten heel gemotiveerd zijn om die verlopen jaren in te halen. Een mbo-opleiding is doorgaans het hoogst haalbare: fantastisch. Maar er zijn voorbeelden van doorzetters:

aan hun opleiding en hun ontwikkeling gaan werken”, zegt Hans.

Toch, met zijn decennialange ervaring in een sector waar rationeel denken en handelen belangrijke eigenschappen zijn, ervaart Hans als gedreven coach bij de begeleiding van statushouders ook zijn emotionele betrokkenheid. Op de vraag wat dit werk mentaal met hem doet, moet hij, wanneer hij zich een bepaald voorval herinnert, langer nadenken. “Dan wordt je betrokkenheid te groot. Dat is lastig en ik merk dat je toch af en toe meegezogen wordt. Dat is ook je valkuil.” Bij VluchtelingenWerk is aandacht en professionele ondersteuning voor vrijwilligers die daaraan behoefte hebben.

Docentschap

Toen Hans met het vluchtelingenwerk in 2008 begon, hoorde hij dat bij de faculteit Financieel Economisch Management van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) een tekort was aan docenten die ondersteuning konden geven bij afstudeeropdrachten. “Dus toen ben ik studenten gaan begeleiden die in het laatste jaar met een afstudeeropdracht bezig zijn. Het leuke was dan natuurlijk dat je de student begeleidt, de intake doet bij het bedrijf, instelling, provinciale overheid, waterschappen en ook ING, dus heel divers. En dat de student tot een goede opdrachtformulering en plan van aanpak komt voor een goed onderzoek. Met als uiteindelijk resultaat het uitbrengen van een advies aan de organisatie dat ze moeten presenteren. Nou, dat vond ik vanuit de organisatiekant zó dichtbij mij liggen.” Hans begeleidde tientallen studenten en heeft dat zes jaar lang tot 2014 gedaan.

Cultuur

Uitgesproken hobby's heeft Hans – hij is getrouwd en heeft geen kinderen – niet. Hij houdt van cultuur in het algemeen: theater, concerten, musea, galleries, etc. en van lopen. Hij is penningmeester van de Sieger White Stichting die zich inzet voor het behoud en de verspreiding van het werk van het Zevenaarse kunstenaarspaar Fred en Helen Sieger. (Hans Nijenmanting)

Als ze via mbo-4 naar het hbo gaan. Nou, dan zijn de ouders trots en de kinderen zelf ook. Dat geeft je wel een héél goed gevoel”, zegt Hans met voldoening.

Valkuil

In zijn actieve loopbaan heeft Hans in staf- en lijnfuncties gewerkt. Hij was onder meer operationeel manager bij Opdrachtenbewerking in het girokantoor Arnhem, een afdeling met 900 medewerkers. Het was puur productie, de betaalopdrachten moesten worden verwerkt en op tijd aangeleverd voor het boekingsproces 's nachts. Hij is van wat functies gewisseld tussen P&O en HR. Op het laatst was hij betrokken bij de ontwikkeling van een employabilityplan: medewerkers van 50+ laten werken aan hun inzetbaarheid binnen of buiten ING. “En die deskundigheid en inzichten gebruik ik uiteraard nu ook bij statushouders door ervoor te zorgen dat zij

Uitgever: VO-ING Belang is een uitgave van uitgeverij Horus in opdracht van de Vereniging Oud-medewerkers ING (VO-ING).
Hoofdredacteur: Willem Jan van Munster.
Kernredactie: Tom Kuyper, Ewald Wagenaar.

Copywriter Hans Nijenmanting.
Vormgeving: BADE creatieve communicatie.
Redactieadres: administratie VO-ING, Tom Kuyper, Paul Pellastraat 234, 7558 HM Hengelo. Telefoon: 035 - 631 21 65.

Actueel nieuws over de VO-ING is te vinden op de website www.VO-ING.nl.
Ledeninformatie: Voor vragen over het lidmaatschap, de collectieve belangenbehartiging op het gebied van pensioenen en op sociaal terrein, of om een adreswijziging door te geven,

neemt u contact op met de administratie. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten in te korten. © Horus, 2021.